

Председница Савета за борбу против корупције за Блиц

Наша власт почива на системској корупцији. Поредак који су изградили заједно с тајкунима после 2000. функционише мимо свих демократских правила, није успостављена подела власти, а самим тим ни контрола, институције су урушене, економски капацитети упропаштени...

Покушавају да нас убеди да је систем који су направили на путу за Европу, али он суштински никакве везе с европским стандардима нема. То је систем у коме су власничка права свих грађана угрожена и у коме државне институције препознају само права тајкуна – почиње разговор за „Блиц недеље“ Верица Бараћ, председница Савета за борбу против корупције.

– Овакво стање у друштву одговара само тајкунима за које су све владе од 2000. године радиле. Управо је власт омогућила онима који су деведесетих били на листама сумњивих људи да после 2000. оперу своје биографије и постану највећи капиталисти у земљи. Хиљаду је примера да и данас и власт и државне институције раде у корист тајкуна. Како другачије протумачити чињеницу да држава препознаје Јовицу Стефановића Нинија с Интерполове потернице као правог власника „Југоремедије“, а поништава права већинског власника – малих акционара, истера их на улицу, па их још на смену батинају полиција и приватно обезбеђење. Процес приватизација је економски пропао, јер је послужио искључиво да тајкуни оперу новац. Управо зато никада није постављано питање порекла новца. Власт је дозволила тајкунима и криминалцима да купују добре фирме, да их униште и продају као некретнине.

Како да данас од исте те власти очекујемо да се обрачуна с организованим криминалом?

– Никако, и ово што раде је све обична фарса. Сигурна сам да би, да САД није инсистирао на хапшењу Шарића, он кроз неко време постао исто што и Пецони или било који други бизнисмен чије се порекло новца не зна. Наше тужилаштво је потпуно инструментализовано за политичке циљеве и дневни тренутак. Уместо да друге државне институције раде на случајевима Карић, Суботић, Радуловић, да се испита све – од порекла новца до пореских истрага, све је пребачено на тужилаштво. И тиме се заклања суштина проблема, да свака државна институција треба да ради свој посао у оквиру своје надлежности и да у том процесу буде контролисана. Да се испита шта су у свим тим случајевима, од тајкуна до организованог криминала, урадиле Управа за спречавање прања новца, Пореска управа, како је Агенција за приватизацију могла да омогући Шарићу, а таквих је у Србији много, да опере више од 20 милиона евра у приватизацији... Шта је радила Агенција, каквог је она сигурног купца нашла, да ли је тражила проверу порекла новца? Није. Е ако нико ништа није урадио, онда ће се као последица притиска јавности појавити монтирани процеси којима ће бити затрпано тужилаштво и судови, и која ће се завршити као афера „Кофер“, нагодбом иза очију јавности.

Управо су представници институција, за које и сада кажете да нису радиле свој посао, на кривичним пријавама Савета за преузимање акција Луке Београд? Верујете ли тужилаштву и судовима да ће обавити свој посао како треба?

– Ми смо урадили оно што је требало и што смо могли да урадимо. Заиста смо дошли до добре и релевантне документације која поткрепљује оптужбе. Ако тужилаштво буде могло и смело да ради, њему је добар део посла урађен. До сада, међутим, нисмо добили никакву повратну информацију, а досадашње искуство с тужилашвом у борби против организованог криминала и корупције је било веома лоше. Оно чега се ми бојимо јесте да је ће се ова партијска чистка која је урађена у судству још горе одразити на те процесе. Ако Министарство правде може због тога што одређени политички тренутак није добар за одређену пресуду да смени судију, онда је то доказ да ми од суда немамо ништа и да и она најосновнија људска права више нема ко да штити.

Најавили сте и нове кривичне пријаве за случај Ц маркет?

– Не само за Ц маркет, већ ћемо и за све друго што будемо могли да поднесемо кривичне пријаве. Оно што је сигурно је да је и тужилаштво само могло доста тога да уради. Има ствари које је истраживао УБПОК и где је извршен притисак на тужилаштво да се ништа не уради. Такав је пример Сартида, Националне штедионице...

Каква је то земља у којој монополисти могу да изазову несташицу млека, а власт то мирно гледа?

– Монополи су већ направљени у процесу приватизације и то је тако намерно чињено. Власт је својим тајкунима продавала тржишта како дувана или нафте, тако и млека. Било је јасно да сте оног тренутка када сте купили 60 одсто млекара постали монополиста. И иза тога је стајао Милан Беко, као и иза многих других незаконитих и штетних државних послова. Он је уништио произвођаче, као што је Мишковић уништио добављаче. Та цена коју су они као монопол држали није могла да буде економски одржива за производњу млека и тако су уништавани произвођачи млека. У међувремену је затворена једна од најстаријих млекара у Србији, Чачанска. На читавом том подручју годинама нико не откупљује млеко. То је аутоматски значило уништавање сточарства, даље у ланцу ратарства, а на крају и целокупне пољопривреде. Њима као монополу сасвим је свеједно да ли у Србији постоје сточарство или пољопривреда, јер они могу да купе и млеко у праху, да додају воду и продају то као нормално млеко. За опоравак ове области би требало више од 10 или 15 година, а наравно код нас за то нема никакве шансе јер наша држава не води економску политику која је у општем интересу, већ политику која је у интересу тајкуна.

Поменули сте и да је Мишковић на сличан начин уништио добављаче?

– Из монопола у трговини на мало, његова фирма је с једне стране узимала огроман новац од грађана, односно пљачкала потрошаче (јер се антимонополски закони који су наочиглед јавности прекршени у преузимању акција „Ц маркета“ односе на заштиту потрошача), а с друге стране је уништио добављаче, јер им не плаћа робу по шест месеци. Уз све то, ниједан државни орган не жели да процесуира ништа против њега. Зна се да мали произвођачи не могу економски да издрже такво понашање, па су опстали само они који су имали везе у странкама, и то уз помоћ кредита Фонда за развој које по партијској линији Динкић и остали министри деле. А и сами су признали да не контролишу трошење додељених средстава из Фонда за развој.

Кажете да су тајкуни куповали фирме због атрактивног земљишта и потом их упропаштавали. Сада им је Дулићевом уредбом о конверзији омогућено најзад да постану власници скупог земљишта и да га продају. Значи ли то да је ова власт дефинитивно завршила „прљав посао“ претходне?

– Управо. Драстичан пример је Лука Београд, међународна лука од које је Београд могао да живи. Приликом изградње Луке држава је дала бесплатно земљиште и тиме се одрекла својих прихода зарад изградње луке. А продата је тако да је власт третира као грађевинско земљиште за изградњу града на води који градоначелник Београда представља у Кану?! Због тога је промењен и генерални урбанистички план, а Лука је најзад и укинута, јер су нови власници рекли да их обављање лучке делатности уопште не интересује. С уредбом Дулићевог министарства, то земљиште које је у приватизацији вредновано нулом сада ће бити продато приватизационим власницима по цени умањеној за цену укупног капитала. Држава ће тиме онима који су платили предузеће више него што је вредно земљиште поклонити земљиште, а другима где је земљиште вредније од предузећа поклонити то предузеће. То је нова пљачка грађана у корист тајкуна.

Како да се том бахатом понашању власти стане на пут?

– У оваквом систему никако, јер су га заједно с тајкунима и криминалом направили тако да могу потпуно неодговорно, неконтролисано и несмењиво да владају. Направили су политичке странке за које сами признају да се финансирају на тајни начин, парламент нам се састоји од 250 људи који гласају или дискутују само онако како је већ унапред одлучено у партијској централни, и даље смо једина земља у Европи у којој не функционише државна ревизија и у којој се не ради завршни рачун буџета... Ако ишта може да се уради да се томе стане на пут, то може да се учини кроз медије, али су и они нажалост потпуно контролисани.

Држава је пре готово две године установила функцију ревизора, па опет ништа од контроле трошења новца пореских обвезника?

– И тај први извештај који је направила државна ревизија с малим капацитетима (да не кажемо да су их намерно направили тако да и не могу боље да раде) Парламент је могао да користи за озбиљну расправу и позивање владе на одговорност, али га је одбацио. А тамо има таквих финих детаља – да је Динкић свом партијском институту дао 100.000 евра за пројекат или 1.600 евра за сваку страницу тог пројекта. Да је у том институту била запослена његова мајка и да две трећине тог такозваног пројекта чине подаци из статистике и тржишта рада које су већ направиле државе институције и за шта су већ биле плаћене... То је само мали детаљ, а замислите шта би све открила озбиљна државна ревизија. Непостојање државне ревизије у Европи постоји само у Србији и Ватикану. У таквом начину неконтролисане власти која никоме не полаже рачуне, она

сама постаје све више корумпирана, затворена у корупционашке кругове, из којих урушава све институције система. Видели смо шта се дешава са оним институцијама које покушају да доследно примене закон, као што је омбудсман, повереник или антимонополска комисија којима се пружа отпор и упућују претње.

Шта онда ради опозиција? Зашто не критикују власт и не траже контролу?

– Будући да њих то не интересује, закључак је да се и њихове, као и странке на власти финансирају и формирају на исти начин. А странка која призна да се тајно финансира, што све признају, јесте тајна организација која не би требало да учествује у јавном животу и која се не може називати политичком странком јер је супротна њеној дефиницији. Без политичких станака нема смене власти. Овај систем нема одговор ни на један проблем. Завршили су посао за тајкуне, што је довело до економског краха, стравичне незапослености и чињенице да уопште и немамо владу. Уместо ње, ми имамо одређене партије с одређеним министрима који их представљају, премијера који не води политику, и који заједно с истим тим странкама одговара председнику републике.

У Влади седе консултанти

Ко нам уопште седи у Влади?

– То су одређени консултанти који су ту дошли да пренесу на државни ниво послове својих консултантских кућа. Они то и не крију, а премијер Цветковић је врло изразити пример. Човек који је био директор Агенције за приватизацију када су се десиле крупне незаконитости и који је истовремено био извршни директор консултантске фирме. Када би се направила озбиљна ревизија пројеката које раде министарства и влада и пратили ти токови новца, видело би се да су сви пројекти договорени између консултаната који су остали у консултантској кући и других који су дошли у владине институције. А све су то измишљени пројекти и огроман новац.

(Блиц)